

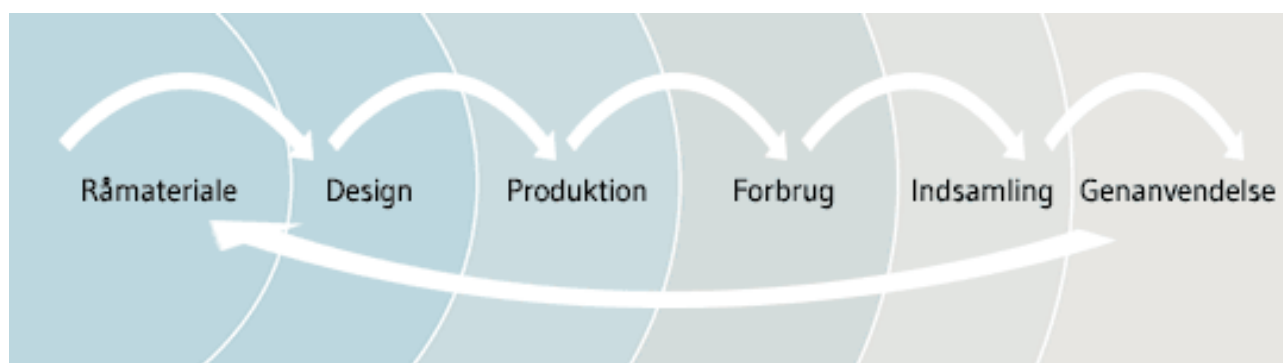
På vej mod det affaldsfri samfund

Begrebet affald er afgået ved døden, for du frasorterer alt til genbrug. Du leaser dit tøj på abonnementsservice, boremaskinen lejer du i elektronikudlejningsbiksen nede på hjørnet, din 'nye' smartphone er designet og produceret af brugte, og i weekenden skal du i IKEA for at aflevere dit gamle køkken. Lyder det vildt? Det handler om cirkulær økonomi, erhvervslivet er på vej i den retning, og det bliver muligvis din hverdag inden for de næste 30 år.

Han tager imod i et uformelt mødelokale, hvor både sofabriksene og det lavstammede bord er lavet af aflagte træpaller, der er blevet banket sammen med henholdsvis lidt stof og et par hjul. Pallerne er genbrugsmateriale til 39 kroner stykket, og stemningen er fra første færd tunet ind på genbrug og cirkulær økonomi, da DAKOFAS direktør Ole Morten Petersen begynder at fortælle om cirkulær økonomi nu og i fremtiden. DAKOFA står for Dansk Kompetencecenter for Affald, der er en selvejende medlemsorganisation for den danske affalds- og ressourcesektor.

Fra linjer og forløb til cirkler og processer

Produktionssamfundet, som vi kender det, er baseret på en lineær økonomi: Vi producerer, køber, forbruger, kasserer - og producerer på ny. Den tankegang er dominerende i køb-og-smid-væk-samfundet, hvor frasortering til genbrug er en heldig sidegevinst. I en cirkulær økonomi er det fra starten og designfasen tænkt ind i produktionen, at produktet skal genanvendes. Genbrug er her en forudsætning for produktionen:

Den lineære økonomi kommer til kort

Men hvorfor er det lige, vi ikke bare kan blive ved med at købe og smide væk, som vi plejer? Hvis man har råd til det, er det vel ens eget bord?

”Vi ved, at vi inden for de næste cirka 20 år kommer til at opleve massive prisstigninger på råvarerne, fordi de vil blive efterspurgt i et omfang, der ganske enkelt ikke kan imødekommes. Konkurrencen bliver hård, priserne høje, og virksomheder og samfund, der vil overleve, bliver nødt til at tænke i alternative løsninger og modeller, og det er der mange, der er i gang med”, fortæller DAKOFAs direktør Ole Morten Petersen.

At vi kan se frem til kamp om ressourcerne og prisstigninger skyldes, vi hele tiden bliver flere mennesker på jorden, der skal bruge de samme ressourcer, og at nye massive middelklasser i lande som Kina og Indien begynder at efterspørge de samme produkter, vi i Vesten omgiver os med.

”Når langt flere er købedygtige til at efterspørge produkter som møbler, fjernsyn, biler, computere og mobiltelefoner, skaber det et pres på råvarer, der skal graves op ad jorden og som [på grund af forarbejdningsprocesser](#) kræver et kolossalt ressourceforbrug, inden de kan indgå i et nyt produkt. Den eneste måde at omgå det pres på er ved at udnytte råvarerne optimalt samt at lade produkterne indgå i nye produktioner. Det er den tankegang, cirkulær økonomi bygger på”, fortæller Ole Morten Petersen.

Godt i gang

Sortering af husstandens affald i adskilte beholdere, genbrug i Den blå avis og delebiler er eksempler på, hvordan vi i vores hverdag har nogle rutiner og systemer, der bygger på cirkulære processer. Vi er altså godt i gang, og en del af bevægelsen mod en mere rendyrket cirkulær økonomi vil i første omgang være at optimere de eksisterende rutiner og systemer. Med ressourcestrategien har regeringen fokus på, at vi skal blive endnu bedre til at sortere og genanvende vores affald, og kommunerne er i fuld gang med at løfte opgaven - man taler ikke så meget om affald mere, man taler om værdier og ressourcer.

”Man kan dele udviklingen op i to halvlege, hvor vi i første halvleg skal blive bedre til at genbruge ud fra de systemer, vi har i dag, og hvor vi skal forberede os til anden halvlegs produktion, der bygger på genbrug og cirkulær økonomi. Både virksomheder og borgere skal geares til, at produkter i et helt nyt omfang skal returneres til genbrug, og man kan forestille sig, at vi mentalt skal indstille os på i højere grad at lease, leje og dele flere produkter. I fremtiden bliver det mindre centralt at eje ting, det kommer mere til at handle om at have adgang til dem”, fortæller Ole Morten Petersen.

Erhvervslivet går foran

I erhvervslivet følger man udviklingen, og der bliver både tænkt, udforsket og gjort. Børnetøjsfirmaet Viggas APS tilbyder økologisk tøj til helt små børn på abonnementsbasis, Lithium Balance har udviklet et marked for solcellebatterier baseret på brugte litiumbatterier fra elbiler, og videokæden Blockbuster drejede nøglen om for at genopstå som Bluecity, der profilerer sig på køb og salg af brugte mobiltelefoner, tablets, spil og film. Men også de store etablerede selskaber er fremme i skoene. IKEA bruger en del plast i produktionen, og 100 procent af den produktion skal i 2020 udgøres af genbrugsplast eller bioplast. IKEA Danmark samarbejder derfor med kommunerne om at designe beholdere til affaldssortering, der imødekommer kommunernes og borgernes behov. På den måde er de med til at øge muligheden for sortering og genanvendelse af den plastik, de selv er interesserede i at aftage. ”Selv om oliepriserne er lavere for tiden, så ved vi, at de vil stige igen. Derfor arbejder vi på alternative løsninger, så vi kan være på forkant. Vi er glade for det miljømæssige perspektiv, der er i genbrugsplast, men det er også de økonomiske perspektiver, der bærer udviklingen frem hos os. Vi har designet et skrivebordsunderlag, hvor minimum 55 procent af materialet kommer fra genbrug af vores egen emballage, og vi overvejer, hvordan vi på sigt kan tilbagesende kundernes aflagte IKEA-produkter, så de kan indgå i produktionen på ny i stedet for at ende på lossepladsen”, fortæller Jonas Engberg, miljøchef i IKEA.